

KASPAR
COLLING
NIELSEN

EVROPSKĚ
JARO

≡ KNIHA ZLÍN

**KASPAR
COLLING
NIELSEN**

**EVROPSKÉ
JARO**

V překladu Lady Halounové

≡ KNIHA ZLIN

Copyright © Kaspar Colling Nielsen, 2017
Translation © Lada Halounová, 2019

ISBN

Daleko později

Jack s Wilhelmem seděli na palouku pod velkým dubem a pozorovali několik dronů, jak poletují nad poli a starají se o to, co zrovna měly na práci.

Jack se zamyslel.

„Zvířata nepáchají sebevraždy, že ne?“ zeptal se.

„Ale jo, taky,“ odpověděl Wilhelm.

„Ale já jsem nikdy neslyšel o nikom, kdo by patřil mezi nás inteligentní zvířata a spáchal sebevraždu.“

Wilhelm se zasmál: „Ach tak, Jacku, máš se toho ještě hodně co učit.“

„Jak to myslíš?“

„Mám tím na mysli, že jestli jsi ještě nikdy neslyšel o zvířatech, která spáchala sebevraždu, tak to není proto, že by se to nedělo, ale protože to nikdo neregistruje. Když dojde na otázku zvířecí sebevraždy, tak prakticky neexistují žádná oficiální čísla. Částečně za to může fakt, že to nikdo neohlašuje, a potom se ti zvířata taky neoběsí nebo nestřelí do hlavy. Vezmi si třeba mého strejdu Jense. Naletěl do okenní tabulky, bum, a bylo po něm. Ale kdo ví, jestli to udělal schválně? To se nedozvíme. Jediné, co můžeme o zvířatech a jejich příčinách smrti říct, je, že toho zas až tak moc nevíme. Kdybys měl spáchat sebevraždu ty, jak bys to udělal?“

Jack zvedl hlavu, zadíval se na modrou oblohu a promýšlel si odpověď.

„Nevím. Možná bych vběhl pod auto nebo třeba zaútočil na stádo krav.“

„Ano, a když tě pak někdo najde mrtvého a zakrváceného v lese se spoustou bodných ran od rohů, co myslíš, že si lidé řeknou? Že jsi spáchal sebevraždu? To sotva. Budou věřit, že se jen nějaký pes pustil do boje s býkem a prohrál.“

„Ale když jsi po smrti, tak už na tom nezáleží.“

„Ale právě že záleží, Jacku. Jde o to, že trpíme stejnými psychologickými problémy jako lidé, takže bychom o tom měli taky mluvit. Když každý den spáchá sebevraždu několik tisíc zvířat, tak to je přece obrovský problém.“

„Každý den?“

„Ne, ne, možná ne každý den, ale třeba každý měsíc. Hlavní věc je, že o tom nevíme.“

Jack přikývl a Wilhelm si začal čistit peří.

KAPITOLA 1

Nastig

Zatímco se vařila voda na kávu, zadíval se Stig do mobilu. Našel zprávu od Ulrika Haagerupa, umělce těsně před šedesátkou, který už roky maloval výhradně jen olejomalby s různě velkými a různě barevnými kruhy. Nic jiného než kruhy. Obrazy téměř nebylo možné prodat, a proto mu Stig před několika týdny opatrně navrhl, jestli by svůj repertoár nechtěl trochu rozšířit, třeba už jen kvůli sobě, což Ulrika očividně uvrhlo do těžké krize; zpráva byla odeslána ve 3:47.

„HODNĚ jsem přemýšlel o tom, co jsi říkal...“ Tohle bylo jediné, co ve zprávě stálo, ovšem už nikoliv kam dospěl, nebo proč se rozhodl zprávu odeslat kolem čtvrté ráno.

Stig nalil vařící vodu do hrnku s rozpustnou kávou a vyšel na únikové schodiště, aby si zakouřil. Elisabeth tam už seděla s otevřeným počítačem. Byla vysprchovaná a připravená vyrazit do práce.

Zapálil si a zadíval se na oblohu. Slunce barvilo oblaka do růžova a do oranžova. Byla zima. Trochu přivřel okno.

„Už mi zase psali,“ prohodila. Stig se na ni beze slova podíval.

„Zní to úplně skvěle, Stigu.“

Stig stále nic neříkal. Nějaké výzkumné středisko se ji snažilo zlanarit, jenže leželo na ostrově Lolland, což vyžadovalo tam i bydlet. Přistrčila mu počítač.

„Zkus se na to aspoň podívat, Stigu. Tohle přece vypadá úplně úžasně, ne?“ Snažila se vypadat šťastně, ale v pohledu se jí zračil neklid, nervozita, jakou za posledních pětadvacet let společného života vídal jen zřídka. Na obrazovce byl obrazek idylického statku.

„Nezačínej s tím zase,“ řekl Stig rozladěně a zadíval se opět na nebe.

Proč s tou pitomostí musí pořád otravovat? Podíval se na ni. Ústa se jí pohybovala, ale Stig ji nevnímal. Už to celé slyšel několikrát. V ranním světle vypadala staře a to taky byla. Stará. Jako kdyby se jí s lety a přibývajícimi vráskami kolem rtů protáhla tvář. Svislé vrásky jí oddělovaly tváře od brady podobně, jako to mívají hroši. Tlustá nebyla. Nepatřila mezi ženy, které stářím nabírají na váze, spíše naopak. Byla kostnatá a její nohy připomínaly nohy starého valacha. Proč chtěla na venkov? Na lidech žijících na venkově bylo cosi nezdravého a zdegenerovaného, možná dokonce nebezpečného.

„No nebylo by to hezký, miláčku?“ zeptala se s napjatým úsměvem.

„Jenže to si nemůžu dovolit,“ odpověděl Stig se shovívavým výrazem.

„A proč vlastně ne?“

Stig se jí zadíval do očí. Odhodlaně mu pohled oplatila. Stiga začalo znepokojoval, že před ním tu záležitost pořád vytahuje. Už o té práci mluvili aspoň podesáté. Očividně to myslela vážně a Stigovi došlo, že aby nebyl nucen potupně opustit Kodaň a odstěhovat se na venkov, bude se muset pořádně zatvrdit. A to ještě nejde o jen tak nějaký venkov, ale Lolland.

„No, z mnoha důvodů,“ začal si Stig v hlavě skládat jeden argument za druhým. Znovu se usmál, aby podtrhl samozřejmost svého tvrzení, že stěhování nepřipadá v úvahu a že je hloupost se něčím takovým vůbec zabývat.

„Tak za prvé by to znamenalo, že bych se musel vzdát galerie.“

Elisabeth se zase zklamaně opřela o opěradlo židle a zadívala se z okna. Jeho argumenty už znala, jen doufala, že se někam vytratily a přestaly existovat.

„Vždyť můžeš pendlovat, v galerii přeci nemusíš být víc než pár dnů týdně,“ pokračovala.

„Pro obchody je důležitý, abych byl v Kodani,“ odvětil Stig a dlouze potáhl z cigarety. „Už jsme to probírali. Nevím, proč to pořád nechceš pochopit.“

„Ne, to máš pravdu, tohle fakt nepochopím. Je ti osmapadesát, Stigu.“ Agresivně típla cigaretu v popelníku.

„To je tak směšný, vymetat všechny ty praštěný vernisáže. To už je přeci dneska úplně mimo, sakra. Tohle mělo význam možná někdy za starých časů. To se chceš stát jedním z těch polomrtvých staříků, co brouzdají po Kodani s chodítkem?“

„Jo, přesně to chci,“ odsekl Stig vzdorovitě. „A co bude s Emmou. Myslíš taky na ni?“ pokračoval.

„Co s ní? Je jí jednadvacet.“

„Sakra moc dobře víš, jak to myslím. Není lepší, abychom byli tam, kde je ona?“

Elisabeth se na něj unaveně podívala a zaklapla počítač. Vyhrál. Zapálila si další cigaretu a rezignovaně hleděla z okna, jako kdyby pozorovala svůj zpackaný život visící někde ve vzduchu nad vnitroblokem. Jen žena přes padesát, která porodila dítě a viděla ho dospívat, jen žena, která celou svou dospělost pracuje a cítí, jak se jí život pomalu drolí mezi prsty, se může z okna dívat takovýmhle způsobem, pomyslel si Stig. Klidně by mohlo jít o obraz Davida Hockneyho. Přesně tak, jak tam seděla a paprsky ranního slunce jí padaly do tváře. Nebál se, že by ho mohla opustit, podle všeho její sklíčenost pramenila z respektu k jeho rozhodnutí. Byla ztrápená, protože přijala, nebo časem přijme, že se nikam stěhovat nebudou. Rty se jí daly opět do pohybu a Stig pozoroval, jak obličej formuje jednotlivá slova, která neslyšel, ale která rozvibrovala její schlíplé tváře.

„... Tak přestaň s těma řečma o Emmě, s ní to nemá nic společného,“ zakončila svou řeč a sestoupala po schodech ke dveřím. V nich se otočila a prohlásila: „Kdyby na to nakonec došlo, bylo by pro ni jediné dobře, kdyby nás tam mohla navštěvovat. Třeba by se za náma i přestěhovala.“ A zmizela v bytě.

„Panebože, vždyť jí je jednadvacet! Přece nebude bydlet u rodičů!“ křičel za ní Stig.

Několikrát rozčileně potáhl kouř z cigarety. Krabička ležela na parapetu. Byl na ní obrázek lidského plodu v popelníku.

Podíval se na svoje tenké nohy, přehozené jednu přes druhou. Byly bledé, až téměř do žluta, a pod chlupy mu prosvítala znaménka a pupínky, o kterých netušil, kde se tam vzaly, a ani o tom nechtěl přemýšlet. Kůže se s věkem mění. Objevují se na ní prapodivné věci, jako kdyby šlo o nějaký obraz, jenž postupně vystupuje na povrch.

Neuvažoval o tom, že by to zabalil, proč taky? Práce galeristy nebyla po fyzické stránce nijak namáhavá a co by si měl počít s časem, kdyby nepracoval? Na druhou stranu měla Elisabeth možná pravdu, třeba už nepotřeboval být ve městě. Co když ho tam držel už jen starý zvyk. A Emmě by možná pobyt na venkově taky prospěl.

Típl cigaretu a zapálil si novou. Bylo 8:22. Měl vyrazit teprve za hodinu. Času měl dost.

Znovu se zadíval na nohy. Nepodobaly se normálním lidským nohám. Byly příliš dlouhé a župan díky nim působil podivně krátký. Připomínaly spíš nohy gazely stáhnuté z kůže. Vypadal jako kolumbijský narkobaron nebo režisér pornofilmů z LA a taky už vůbec nebyl tak hubený jako v dětství, když vyrůstal v Roskilde.

Když se v létě navlékl do koupacích šortek, byl na něj groteskní pohled a u obyvatel města vzbuzoval soucit následovaný kontemplativním pocitem sklíčenosti, která zahrnovala celý lidský rod. Jeho vychrtlé tělo je přivádělo ke vzpomín-

kám na zvěrstva, jež nacisté za druhé světové války páchali na Židech, a vůbec k podobným formám ponižování a vraždění, které v menším měřítku probíhá pokaždé, když se někde ve světě rozhoří válka, a utvrzovaly je v tom, že člověk je z podstaty zlý a krutý.

Většinu mládí Stig strávil ve svém pokoji, kde si pouštěl hudbu a hrál na kytaru. Poslouchal hlavně šedesátkové kapely, Hendrixe, Beatles, Stouny, Kinks, The Who, Pink Floydy, všechny ty staré klasiky, později pak Slade, Sweet, Alvina Stardusta, Bowieho, T-Rex a Roxy Music. O víkendech pracoval na pum-pě, jinak ven moc nechodil.

Když mu bylo osmnáct, přestěhoval se do Kodaně. Bylo to na jaře 1981. Od strejdy Knuda si pronajal byt v ulici Griffenfeldsgade, která tenkrát platila za úplný slum. Když seděl ve stěhovákou couvajícím po příjezdové cestě, nedokázal z hlavy vyhnat myšlenku na matku, jež působila, jako by se jí ulevilo. Každopádně nestála před domem a nemávala mu.

Najednou se Stig zjevil ve čtvrti Nørrebro a o Kodani nevěděl vůbec nic. Dostal částečný úvazek v jedné mateřské školce, ale čím dál víc mu docházelo, že ve městě nemá žádné kamarády nebo někoho, s kým by si mohl aspoň někam vyrazit. Doufal, že se to s přestěhováním do velkoměsta změní, protože tady přeci lidé nejsou tak omezení jako na vesnici, a možná i proto ho to zasáhlo tak tvrdě. Na jednu stranu měl rád svou samotu, ale když večer seděl před televizí, jedl ohřívaná hotová jídla a modré světlo z obrazovky mu ozařovalo bledý obličej a prázdné bílé stěny, samota na něj doléhala stále častěji, až se postupně proměnila v paranoi. Představoval si, jak někdo vykopne dveře bytu, aby ho podřízl. Takže když se vracel domů z práce, nejdřív prohlédl všechny pokoje a skříně, jestli se k němu mezitím někdo nevloupal, a teprve pak šel do kuchyně vybalovat nákup. Věci ukládal na místo v naprosté

tichosti, aby slyšel případného útočníka, který se mu zatím mohl s nožem v ruce vplížit za záda, kdyby nějakou skrýš přehlédl. Večer ležel v posteli a snažil se zachytit všechny zvuky v domě, jež působily čím dál tajemněji a hrůzostrašněji, čím víc se na ně zaměřoval.

Během několika měsíců v Kodani se Stig postupně dostal do stavu, kdy prakticky jen seděl na gauči před zapnutou televizí se ztlumeným zvukem, až se během jednoho z těchto nesčetných večerů rozhodl vydat ven mezi ostatní lidi. Všiml si, že dost mladých lidí jezdí na kolečkových bruslích, a hned další den si koupil inzertní Modré noviny, kde našel brusle za 250 korun, které si ještě ten den vyzvedl v Herlevu. Šlo o obyčejné semišové boty, na kterých byla namontovaná kovová konstrukce s kolečky. Když na cestě domů seděl v autobuse s bruslemi v igelitce s logem supermarketu Irma, byl šťastný. Nakonec je použil jen párkrát, protože na nich vypadal ještě vyšší a hubenější. Navíc mu byly malé, i když to byla velikost 46, a když je měl na sobě delší dobu, dostával křeče. Ale právě na jedné z těch pár projížděk na kolečkových bruslích se stalo, že nechtěně skončil v uličkách kolem oblasti Pisserenden, protože jel tak rychle, až nestačil odbočit do ulice Rådhusstræde.

V Pisserenden to vůbec nevypadalo jako ve zbytku Kodaně a oproti Nørrebro tam vládla úplně jiná atmosféra. Ačkoliv bylo léto a pětadvacet stupňů, postávali tu pankáči v kožených bundách. Dva gayové seděli na sluníčku na schodech a muckali se, celá ulice dýchala létem, sexem a energií, i domy tu hrály výraznějšími barvami. Stig pomalu kodrcal uličkou Larsbjørnsstræde a pozoroval obchody i lidi, kteří vypadali, jako že se všichni navzájem znají. V ulici Teglgårdsstræde posedávaly v oknech prostitutky se síťovanými punčochami, a když je míjel, volaly na něj: „Hej ty, nedáš si jednu jízdu, námořníku?“ Stig přátelsky zavrtěl hlavou a plaše sklopil oči na chodník.

Večer pak seděl doma u rýže s treskou z konzervy, kterou si nakrájel na plátky a orestoval na pánvičce. Byl vlahý letní večer, zvenku slyšel šumění města, a on se rozhodl vydat zpátky do Pisserenden.

Večer tam už nebylo tolik lidí a většina jich postávala před barem, který právě otvíral. Jmenoval se Floss. Všechno to byli pankáči a vypadali pěkně nabroušeně. Jeden z nich pozadu vrazil do Stiga a otočil se. V očích měl divoký pohled. Podobal se rozzuřené opici. Naštěstí se objevil jeden z jeho kámošů a odtáhl ho pryč dřív, než na Stiga stačil vystartovat. Navzdory nepřilíh pohostinné atmosféře Stig vešel do baru.

Přes kouřovou clonu prakticky nebylo vidět, muzika řvala a všichni vypadali drsně. Stig se chtěl zase otočit na patě a odejít, ale barman se ho v tu samou chvíli zeptal, co si dá. Objednal si pivo a z nějakého důvodu dostal dvě. Někaké pankáče už v životě potkal, pár jich měli i v Roskilde, ale tady to bylo něco jiného. Čišela z toho divokost, daleko větší punk. Jako by se ocitl v Berlíně. Alespoň podle toho, jak si Berlín představoval, protože tam nikdy nebyl. Z druhého piva nakonec vypil jen půlku a zamířil zase domů, protože měl na druhý den ve školce pomáhat vymalovat kůlnu a nechtěl, aby to z něj před rodiči táhlo.

Ačkoliv ho na Flossu stále něco děsilo, začal tam Stig chodit každý víkend a někdy i ve všední dny po práci. Možná to bylo tím, že v Kodani moc jiných barů neznal. Ale nakonec šlo hlavně o to, že mu to místo díky všemu tomu chaosu, hluku a nespoutanosti nějakým podivným způsobem dodávalo klid na duši. V každém případě se mu tam prostě líbilo. Už jen když postával u baru, uskrával pivo a pozoroval lidi, kteří se toulili kolem, měl pocit, jakoby se ocitl někde v těsné blízkosti divadelního představení nebo se stal součástí filmu. Po několika měsících ho už začali dokonce zdravít a sem tam s ním

někdo prohodil pár slov. Většina lidí mu minimálně pokývla hlavou. Zdálo se, že ho z nějakého důvodu respektují, aniž by Stig tušil, proč tomu tak je. Aby mezi ně lépe zapadl, nakoupil si upnutá trička a boty Dr. Martens. Pořídil si koženou bundu a jedny ošoupané a kratší levisky a po pár měsících se dal do řeči s jedním klukem. Jmenoval se Martin, ale říkal si Břítva. Břítva byl malý, jen něco kolem 160 centimetrů, a měl zrzavé vlasy. Pocházel z Jersie jižně od Solrødu a měl podobnou životní zkušenost jako Stig, totiž že ne tak úplně zapadal do místa svého dospívání. V Jersie hráli všichni házenou, vykládal, jenže on byl moc malý a házenou nesnášel. Byl tam jediný pankáč.

Jednou večer vytáhl Břítva z jedné z těsných kapes svých kalhot sáček s bílým práškem a pohupoval s ním Stigovi před obličejem a zubil se na celé kolo. Zatáhl ho na záchodky, kde ho šňupli, aniž Stig stačil zaprotестovat. Dostavilo se osvobození. Vlastně ještě něco víc než to. Speed Stiga naplnil opojným pocitem nepřemožitelnosti. Když začali hrát *I Wanna Be Your Dog* od Stooges, Břítva se rozvášnil, Stig už se ale toho večera moc neprojevoval. Jen stál s širokým úsměvem u baru a poprvé v životě si vychutnával svou výšku, díky níž měl přehled nad celým k prasknutí nacpaným lokálem. Nikdy ho nenapadlo, že by mu jeho vysoká postava mohla dát takový nadhled. Vždycky to byl on, na koho se lidé dívali svrchu, teď ale poprvé sám posuzoval ostatní a se zájmem si je listroval: detaily na oblečení, vlasy. Zachytával útržky jejich rozhovorů. Bavili se o umění nebo nějakém Bowieho výroku či jaká Bowieho deska je nejzásadnější. Jako kdyby všichni byli nabití zvláštní energií. Energií, které měla cosi společného s hudbou a uměním. Někdy, když muzika přitvrдила, jeden nebo víc lidí začalo zběsile tančit a narážet do ostatních, jako kdyby je hudba úplně pohltila, a možná to tak opravdu bylo: byli posedlí.

Břítva hrál na bicí v jedné kapele a znal skoro všechny, kteří do Flossu chodili. Představil Stiga ostatním a pomohl mu

vybrat správné oblečení, například černé džíny místo klasických, a jednoho nedělního dopoledne ho posadil v ulici Griffenfeldsgade na židli a vyholil mu po stranách hlavu, načež mu vlasy nabarvil na černo. Břitva ho taky naučil malovat si oční linky.

Vyráželi na punkové koncerty a ty se pro Stiga stávaly díky alkoholu a speedu šílenou jízdou. Dal výpověď z práce a začal pobírat podporu, která nebyla o nic horší než plat. Teď už nemusel nic.

Jednou večer se ocitl v klubu Saltlageret na koncertu kapely Before. Nikdy předtím nic podobného neviděl. Zpěvák byl hubený, zrzavý a vypadal zpustle. Později se dozvěděl, že si říká Fritz Fatal. Fritz se rozvášnil jako ďábel a Stiga během koncertu několikrát napadlo, že teď nejspíš musí umřít, protože ze sebe vydával úplně všechno. Cítil se s ním natolik spojený, že do sebe nasával jeho energii. Pokaždé, když Fritz upadl nebo se vypětím rozklepal, cítil se Stig víc a víc sebejistější.

Břitva se ho v jednu chvíli zeptal, jestli by se nechtěl přidat do jejich kapely, protože jim chyběl basák. Stig prohlásil, že na basu neumí, ale Břitva mu vysvětlil, že na tom nic není.

„Nejdůležitější je, abys u toho vypadal pořádně ‚nasty‘.“ Břitva se na chvíli zaposlouchal do hudby, a pak se rozchechtal.

„No to je ono. Tohle je zatraceně tvoje jméno, Nastig.“

Stig zjistil, že je z celé kapely skoro nejlepší hudebník. Scházeli se třikrát týdně ve zkušebně na Gymnázium v Rødovre. Jmenovali se Chronický Boje, později už jen Chronici. Ib, který si říkal Ib Ned, se stal frontmanem a při každém koncertu ze sebe dával všechno, dokonce i na zkouškách. Býval potom úplně vyřízený, seděl v šatně a třásl se pod dekou. Ib Ned jel na heroinu, ale zpočátku fungoval poměrně dobře, protože jeho rodina měla dost peněz; vlastnili sympatickou rybárnu

na náměstí Højbro Plads. Při koncertech se občas schválně řezal do kůže a jednou to přehnal natolik, že s ním museli vyrazit do místní nemocnice, protože se mu podařilo trefit velkou žílu pod hrudníkem. Když táhli zpoceného a zkrvaveného Iba s holým břichem do nemocnice, museli vypadat jako mimozemšťani nebo návštěvníci z budoucnosti.

Stig s Břítvou zůstali přes noc v nemocnici, kde se začali dohadovat, jestli se Bowie svou deskou *Young Americans* ze sedmdesátého pátého zaprodal. Břítva si to rozhodně myslel a diskuze se vyhrotila natolik, až si Ib z ruky vytrhl hadičku s infuzí a zuřivě se rozeřval. Břítva se Stigem v nemocnici mohli zůstat díky tomu, že jedna ze sestřiček chodívala o víkendech do Flossu a znala je. Ráno za nimi přišla se snídaní a cigaretami.

Ib byl čím dál víc mimo, ale lidi ho zbožňovali. Postupem času se rozhodování o kapele přesunulo na Břítvu se Stigem, a pak řekl Břítva něco, co si Stig bude pamatovat už napořád.

„Až bouchne atomovka, čeká nás ještě několik týdnů, než všichni zemřeme na nemoc z ozáření, a přesně to bude čas na to zahrát definitivně poslední koncert. A přesně na to se musíme připravit.“

Ib Ned se v mnoha ohledech choval přesně podle Břítvových představ. Plival do publika a několikrát se během koncertu porval. Stig nikdy nezapomene na ten pocit, když stál na pódiu a nechával hudbu procházet celým tělem. Ne, tohle to přesně nevystihuje, on stál na scéně a proudy tónů se na něj valily jako chcanky tisíců andělů smrti, zatímco mu rytmus rezonoval až hluboko v kostech a vysílal nekontrolovatelné křeče do všech jeho dlouhých údů.

Hráli na Gymnáziu Rødovre, v Christiánii, několikrát v klubu Saltlageret jako předskokani německé kapele a nakonec ode-

hráli také legendární koncert na Gammel Kongevej 13 AB, kde mimo jiné vystupovaly i kapely Sods a No Knox. Po půl druhém roce se Chronici rozpadli, protože se Ib Ned přestěhoval do Berlína, aby se z něho stal feťák a básník na plný úvazek. Stig si vždycky myslel, že se Ib předávkoval nebo spáchal sebevraždu někde mezi Kreuzbergem a Neuköllnem. Jenže o několik let později ho Stig potkal v supermarketu Irma v Birkerødu, kde Ib bydlel spolu se ženou a třemi dětmi. Byl z něj zubař. Ukázalo se, že vůbec nezmizel do Berlína, ale do Bavorska, kde v jednom městečku bydlel jeho strýc. Potuloval se po jihobavorských kopcích a už zůstal čistej. Ib tvrdil, že kromě čerstvého horského vzduchu ho zachránilo především Heideggerovo *Bytí a čas*. Jmenoval se Ib Aksel Nedergaard.

Tenkrát se pro Stiga točilo všechno jen kolem muziky a po rozpadu Chroniků začal úplně přirozeně pomáhat na scénu dalším kapelám. Sháněl jim vybavení a organizoval koncerty. Vyvěšoval plakáty a vozil je na vystoupení, kde se staral o zvuk a světla. Když člověk jen vysedává ve Flossu, přijde něco takového samo od sebe, navíc nic jiného na práci neměl.

Samozřejmě že mezi lidmi, kteří hrají, a těmi, co poslouchají nebo pomáhají, existuje rozdíl, ale pro Stiga to nehrálo žádnou roli, protože všichni byli součástí stejného prostředí, toho samého hnutí. Jakoby to bylo mraveniště, kde mravenci sice měli různé funkce, ale sloužili stejnému cíli. Všichni se navzájem respektovali, a pak tu byly drogy, jež tuto pospolitost pomáhaly utvářet, stejně jako hranici pro ty, kteří do jejich společenství nepatřili. Když si Stig vykračoval městem v černém a s raybankami na očích, něco znamenal, a i když ten den zrovna nebyl na speedu, věděl, jaký to je pocit, který si do určité míry dokázal znovu vyvolat. Už to nebyl Stig, ale Nastig nebo Stiggy a lidé se na něj dívali s respektem, či dokonce bázní nebo alespoň s odporem, a když dostal nakládačku od pár skinheadů, což se stalo jednou v noci u křižovatky Trianglen, nebylo to jen proto, že byl nevzhledný nebo slabý, ale protože

se oblékal, jak se oblékal, protože byl *Nastig*. Punkerská komunita byla vztyčeným prostředníčkem pro všechny kravaťáky a hlavně pro změkčilé hipíky s plnovousem v islandských svetrech. On už dávno nebyl tím vyvrhelem. Teď to byli oni, všichni ti malí buclatí maloměšťáci se svýma tlustoučkýma rukama, kulatými hlavami a podělaným pragmatickým životem, který jim nedovoloval vkročit do skutečnosti. Stig se nacházel ve stále expandujícím okamžiku, vedle nějž neexistovalo nic, čím by stálo za to se zabývat. Život neměl žádný vyšší smysl, nebylo třeba něčeho dosáhnout. Byl tu jen jeden velký zářivý, hluchý a radostný okamžik, v jehož středu se nacházel.

Ze začátku byly drogy něčím pozitivním. Ano, dokonce i tragédie, které s sebou přinášely, byly pozitivní. Heroin se podobal speedu, šlo jen o lehce odlišnou a senzitivnější energii. Bleskově přinášel nový druh intenzity, jež pozvedala umělecký výraz; nejen pro ty, kdo na něm jeli, ale i pro všechny ostatní. Všichni velcí hudebníci jsou nebo byli na heroínu, což dělalo jejich hudbu ještě lepší. Ve Flossu se začala ochomýtat jedna holka. Jmenovala se Uni. V tomhle prostředí byla jednou z prvních, která, aby měla na drogy, spala na Vesterbro s chlapama. Její život a utrpení se rychle staly součástí zdejšího koloritu a všichni ji tu uznávali, protože tomuhle místu něco přinášela. Svým způsobem se pro ostatní obětovala, pro zdejší hnutí, které se tu rozmáhalo, každopádně ve Flossu Uni za svoje piva nikdy neplatila. Představovala jakousi mravenčí štětku, kterých v takovém dystopickém mraveništi, jakým byl Floss, bylo taky zapotřebí. Vzniklo o ní i pro ni spousty písniček.

Tehdy byli muzikanti a umělci úplně jiní, než ti, které Stig zastupuje dnes. V osmdesátých letech umělci brali svoji tvorbu daleko vážněji. Tenkrát hudebníky považoval za někoho, kdo se zabývá něčím důležitým, že to celé má svůj význam a smysl, že se tím formuje celé prostředí. Hudebníky milovala obdivoval za jejich divokost, odvahu a nekompromisnost.

Za všechno, co do toho dávali. Ať už hráli pro stovky lidí nebo pro dvacet, položili by pro ně život. Minimálně to tak vypadalo. Nikdo nemyslel na následky, na to, co je dobré pro kariéru, žádné uvažování o budoucnosti nebo třeba o zítřku. Všichni se nacházeli „tady a teď“ a neměli žádnou jinou povinnost, než narvat do tohoto jediného okamžiku veškerou možnou energii.

Jednou byl Stig na koncertě, kde měl frontman kapely kalhoty nasáklé krví, protože ho právě v parku H.C. Ørstedsparken někdo za pětistovku ošukal zezadu. Mezi dvěma čísly to prohodil do mikrofonu, ale koncert kvůli tomu nezrušil, naopak zpíval s ještě větší divokostí a nasazením, až z toho lidi úplně šleli. Stig si dobře zapamatoval, jaký obdiv ke kapele a jejímu zpěvákovi cítil. Stál v publiku a lidi věděli, že je dobře zná, a on byl zase hrdý, že zná je. Hrdý na to, že je součástí toho všeho. Byl součástí nejužšího kruhu, nebo přinejmenším nejvzdálenější vrstvy nejužšího kruhu.

Když po koncertu s kapelami popíjel pivo, přicházely si za ním popovídat nádherné ženy a sedaly si mu na jeho hubené nepohodlné nohy. Lidi, se kterými tu mohl být, miloval. Rojili se kolem něj a to ho uvolňovalo. Sám toho moc nedělal, ani nemusel, dělali to za něj. Mohl být s nimi, když na svých koncertech utvářeli legendární chvíle, na které nikdo v životě nezapomene. Okamžiky, jež je stejně jako jeho a ostatní diváky budou navěky definovat. Byli to Bowie, Velvet Underground, Roxy Music, Iggy Pop a Stooges, Joy Division a všichni ti ostatní. Možná že Iggy Pop byl trochu větší jméno, ale i kapely, se kterými se znal, ze sebe dávaly všechno. Možná že nezpívaly tak dobře jako Bowie, a třebaže jejich hudba nepatřila ke světové špičce, energie z nich vycházela stejná.

Někdy v tomhle období, aniž by si toho sám všiml, si Stig vypěstoval svůj charakteristický křiklavý smích. Řehot, jenž